O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
INNOVATSION
RIVOJLANISH VAZIRLIGI

IQTIDORLI TALABALAR, MAGISTRANTLAR, TAYANCH DOKTORANTLAR VA DOKTORANTLARNING

TAFAKKUR VA TALQIN

MAVZUSIDARESPUBLIKA MIQYOSIDAGI ILMIY-AMALIY ANJUMAN TO'PLAMI

Бухоро-2021

1. Bolalar adabiyoti va folklori fanidan o'quv-uslubiy majmua. Buxoro-2012. 269-278-betlar.
2. H.Uzoqov. Elbek. Tanlangan asarlar."Sharq" nashriyot matbaa kontserni bosh tahririyati. Toshkent. 1999.
3. H.Uzoqov. "O'z elining begi edi". "Qishloq hayoti" gazetasi, 1988-yil, 20-oktabr.

O`ZBEK XALQ QO`SHIQLARI TARBIYA VOSITASI SIFATIDA

N.K. Nurullayeva

Musiqa talimi va san`at yo`nalishi I-bosqich magistranti

Annotasiya: Ushbu maqolada xalq musiqasi kelajak avlodning ongini yuksaltirishda muhim o`rin tutishi,inson hissiyotiga kuchli ta`sir ko`rsatish imkoniyatiga ega ekanligi ,o`sib-ulg`ayib kelayotgan yosh avlodning musiqiy – axloqiy tarbiyasidagi eng kuchli vositalardan biri ekanligi ko`rsatilgan.

Kalit so`zlari: Musiqa, qo`shiq, fol`klor, lapar,terma,yalla, alla…

Musiqa san'ati insonning yoshligidan unga bevosita va kuchli ta'sir o'tkazib, uning umumiy madaniy rivojida katta o'rin tutadi. Jamiyat madaniy hayotida yanada kengroq o'rin tutayotgan musiqa kishiga butun hayot davomida uning doimiy hamrohi hisoblanadi. Musiqa yagona san'at bo'lib, inson yuragiga juda chuqur kirib borib, ana shu qalb tug'yonini yorqin ifodalash qudratiga ega.

Shuningdek, ajdodlarimizga munosib avlodni tarbiyalashda musiqaning ham munosib o'rni borligi ayni haqiqat. Demak, musiqa san'ati va ta'lim-tarbiyasi kishidagi insoniy fazilatlarni rivojlantirib, ruhiy poklanish va yuksalishga da'vat etadigan, insonning ichki olamini boyitadigan, iymon-e'tiqodini, irodasini mustahkamlaydigan, ijodini uyg'otadigan qudratli botiniy kuch-ma'naviyatning yuksalishini ta'minlaydi. Musiqa yordamida uning badiiy

Abdurahmon Jomiyning tarbiya to`grisidagi qarashlarida ham musiqiy tarbiya alohida o`rin egallagan,uning g`oyalarida barkamol inson kamolotida musiqa tarbiya vositasi sifatida e`tirof etilgan.

Mamlakatimiz mustaqillikka erishgach, barcha sohalar kabi milliy musiqa san'atiga e'tibor ham jiddiy tus oldi. Ayniqsa, o'quvchilarni ma'naviy tarbiyalash jarayonida milliy qadriyatlardan oqilona foydalanib, milliy ohanglarni his eta bilishni shakllantirish lozim. Insonning qaysi millatga mansubligi faqat g'oyagina emas, balki tuyg'u hamdir. Yigit-qizlarni aqliy-axloqiy, madaniy-ma'naviy jihatdan tayyorlamasdan, fanga iste'dodli yoshlarning kirib kelishini ta'minlamasdan, yoshlarni zamonaviy fan-texnikaning yutuqlaridan bahramand qilmasdan, qo'llab-quvvatlamasdan, ularning qadriga yetmasdan, ularga ishonib-ishonmasdan turib, mamlakatimiz ma'naviyatini rivojlantira olmaymiz. Shunday ekan, ularni ma'naviy barkamolikka erishishlarida milliy musiqamizning kuch-qudratiga tayangan holda ibratli pand-nasihatga boy, xalqona yo'lda yaratilgan kuy va qo'shiqlardan foydalanishimiz zarur.

Musiqa insonni yuksak did bilan qurollantiradi va ma'naviy dunyoqarashini shakllantiradi.Musiqa inson hissiyotiga kuchli ta'sir ko'rsatish imkoniyatiga ega bo'lib, o'quvchilarni nafosat olamiga olib kirish va musiqiy estetik tarbiyasining muhim vositasi hisoblanadi.

Qo'shiqchilik san'ati o'sib ulg'ayib kelayotgan yosh avlodning musiqiy-estetik tarbiyasidagi eng kuchli vositalaridan biridir. Kuy, musiqa , ashula matni, ijrochi mahorati uyg'unlikda insonga har tomonlama ta'sir qilishni ta'minlaydi. Kuy va uning musiqiy ifodasi insonning hissiyotiga, matn esa uning sezgilari va ongiga ta'sir etadi.Qo'shiqchilik san'ati o'zbek xalqining barcha qatlamlariga singib ketgan. Qo`shiq- sehrli sadolardan uyushgan mo`jizalar dunyosi. U insonning eng birinchi san`ati,o`zini o`ragan dunyoga ilk munosabati.Inson dunyoga kelib, ko`z ocharkan,onaning ilk allasi bilan shu dunyo ohanglari olamiga kirib boradi va umrbod u bilan nafas oladi.Hoh alladir ,hoh yalladir ,

5. Nurullayev.F.G`.Musiqa ta`limida Buxoro fol`klor qo`shiqlarini o`rgatish jarayonini loyihalash .Buxoro musiqa fol`klorining tarixiy –nazariy va amaliy masalalari.2020.107 bet.
2. Karomatov F.O`zbek xalq musiqa merosi.Toshkent.1983.
3. Nurullayev.F.G`.Bolalarning estetik tarbiyasi shakllanishi Buxoro fol`lor qo`shiqlari misolida.Innovative Thoughts ,Research Idears and Inventions in Sciences.Newyork,USA.2021.

Р.Х. Кадиров У. Хайдаров Н. Орипова	*Обоснование методики развития скоростных качеств сприн теров учебно-тренировочной группы....................................1587*
Sh.R.Saparova	*Ham ijodkor, ham murabbiy...1593*
N.K. Nurullayeva	*O`zbek xalq qo`shiqlari tarbiya vositasi sifatida.........................1597*